

РОЗВИТОК ЕТАЛОННОЇ БАЗИ УКРАЇНИ НАПРИКІНЦІ ХХ ст. – ПОЧАТКУ ХХІ ст.

Ляшуга І.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Стан розвитку еталонної бази визначає науковий та технічний рівень розвитку виробництва, підвищення якості продукції, а також розвиток міжнародної торгівлі та інтеграції в світову економіку. Еталонна база є науково-технічною основою забезпечення єдності вимірювань у державі

На початку 1991 р. розпочалися роботи зі створення власної еталонної бази України. Завдяки участі вчених і фахівців на протязі 1994 р. була розроблена Державна програма щодо створення еталонної бази України. До реалізації основних положень програми залучалися провідні метрологічні установи.

Національний науковий центр «Інститут метрології» (ННЦ «Інститут метрології») є одним із лідерів еталонного забезпечення. Впродовж 1991–1996 рр. заклад систематично поповнювався зразковим обладнанням та технічними засобами, що сприяло створенню державних еталонів з різних видів вимірювань та впровадженням державної програми. Зокрема, в ННЦ «Інститут метрології» було розроблено 10 видів еталонних вимірювань.

Український центр стандартизації та метрології (УкрЦСМ) окрім робіт зі стандартизації та сертифікації займався розробленням еталонів. Було розроблено 7 видів еталонних вимірювань. З моменту введення в експлуатацію еталонів на них були проведені перевірки і метрологічні атестації великої кількості еталонних і робочих засобів вимірювальної техніки. Були проведені випробування робочих і еталонних засобів вимірювальної техніки, які випускалися в Україні

На протязі 1993 р. проводилася розробка державних еталонів Івано-Франківським підприємством «Промприлад», що займався метрологічним забезпеченням об'ємної витрати газу. У 1996 р. був введений еталон з вимірювань потоку, витрати, рівня та об'єму речовин.

Також у Львівському інституті метрології наприкінці 1998 р. проводилися розробки державного первинного еталону одиниці звукового тиску в повітряному середовищі. Еталон був затверджений у 2000 р., який застосовується в медицині, охороні довколишнього середовища, в науці та ін.

Таким чином, створення еталонної бази країни є цінним надбанням країни. Основні метрологічні заклади України займалися здійсненням державної програми та впровадили розробку еталонної бази. На сьогодні в Україні 69 первинних державних еталонів з 12 видів вимірювань. Був створений комплекс лабораторій, які дозволяли займатися науково-дослідними та практичними дослідженнями у різних видах вимірювань.